

Posudek oponenta

Název práce: Dramatická výchova pomáhající žákům se specifickými vzdělávacími potřebami

Autorka: Andrea Žáková

Vedoucí práce: PhDr. Anna Tomková, Ph.D.

Oponent: doc. Mgr. Radek Marušák

Diplomová práce Andrey Žákové se zabývá tématem, které je v literatuře téměř nezpracováno – vztahem dramatické výchovy ke vzdělávání žáků se specifickými potřebami a jejími možnostmi při reedukaci a facilitaci výukového procesu. Diplomantka tak vstupuje na pole málo popsané, i když praxí ověřované – i z vlastní zkušenosti vím, že mnoho pedagogických center doporučuje dramatickou výchovu jako formu reedukace a prostředek socializace žáků se specifickými vzdělávacími potřebami.

S oporou v odborné literatuře diplomantka vymezuje základní pojmy a východiska pro praktickou část – zabývá se specifickými poruchami učení a chování, integrací dětí s touto diagnostikou a metodami práce s nimi, dále potom dramatickou výchovou a jejími metodami a možnostmi uplatnění těchto metod při práci s dětmi s poruchami učení a chování. Teoretická část je psána přehledně a koresponduje s cíli práce i s částí praktickou.

Otázky vyplývající z teoretické části:

*Na s. 16 diplomantka píše: „/začleněním dítěte se specifickými vzdělávacími potřebami do kolektivu/ se zdravé dítě učí toleranci, vzájemné pomoci, komunikaci i vnímání jedinečnosti osobností.“ Toto tvrzení se mi zdá zjednodušující, sama diplomantka upozorňuje na to, že situace je složitější – to však více nerozvádí. Jaká tedy mohou být rizika na obou stranách?

*Na s. 28 vymezuje diplomantka některé zásady pro práci s žáky s SPU a SPCH v rámci dramatické výchovy. Tyto zásady jsou důležité pro práci v mnoha předmětech. Doplnila by diplomantka i některé zásady, které jsou specifické pro práci s těmito dětmi v hodinách dramatické výchovy?

*Na s. 39 diplomantka píše o hromadných improvizacích bez dramatického děje, v nichž můžeme postupně používat vstup do role. Znamená to, že existují improvizace bez vstupu do role?

* V kapitole 5 se diplomantka zabývá propojením specifických poruch učení a chování a dramatické výchovy. Tato kapitola by měla být vzhledem k tématu velmi zásadní, je však poměrně stručná. Stanovuje diagnóza SPU nebo SPCH některé limity, jichž by si měl být pedagog vědom při využívání metod a strategií dramatické výchovy?

Praktická část je popisem a vyhodnocením akčního výzkumu, který se zaměřil na dvě skupiny dětí – jednu skupinu tvořily děti, jimž byla diagnostikována některá z poruch učení nebo chování, druhou běžná třída, v níž byli integrováni žáci s některou z těchto poruch. Samotné lekce ukazují diplomantku jako velmi citlivého pedagoga, který si je vědom možností dětí, limitů, respektuje individualitu dítěte

Před samotným výzkumem si diplomantka stanovila tři otázky. Nejsem si však zcela jist, zda otázky předcházející výzkumu, byly pro diplomantku dobrým vodítkem, zda zvolené metody (pozorování a akční výzkum) poskytují dobrý materiál pro závěry práce. Těžko vyhodnocovat proces, který má mnoho proměnných, nemáme-li jasnější výstupy (práce dětí, videozáznamy) a porovnání s jinými skupinami, u nichž nebyly využity metody dramatické

výchovy. Také lze těžko posoudit, zda jsou zjištěné pokroky dětí výsledkem metodiky práce, nebo spíše klimatu a organizace výuky v rámci kroužku nebo jiných okolností. Myslím, že mnohdy diplomantka činí závěry, které tak jasně z popsaného procesu nevyplývají nebo mohou být závislé i na jiných činitelích, které diplomantka nezmiňuje. Navíc diplomantkou zmiňovaný neúspěch určité strategie (např. strukturovaného dramatu) může být zapříčiněn i jinými faktory, než jsou limity dětí zapříčiněné jejich poruchami.

*Jak diplomantka hodnotí s odstupem samotný scénář dramatu, navrhla by úpravy tohoto scénáře?

Hledání odpovědí na diplomantkou stanovené otázky by mnohdy potřebovalo delší čas výzkumu. Spíše než závěry bylo by mnohdy lépe vyslovit jisté hypotézy.

*Mohla by diplomantka na základě svého výzkumu stanovit nějakou hypotézu – hypotézy, které by byly vhodné pro následující výzkum v této oblasti?

Práce je psána srozumitelně, s minimem chyb či formálních nedostatků. Práci doporučuji k obhajobě.

Doporučené hodnocení: velmi dobře